

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1980-1981

11 DECEMBER 1980

WETSONTWERP

waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt, leningen uit te schrijven ten belope van een som van 1 500 000 000 frank bestemd om de vernieuwingsuitgaven van rijdend materieel en van sporen te dekken

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE INFRASTRUCTUUR ⁽¹⁾
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER VAN ELEWYCK

I. — Uiteenzetting van de Vice-Eerste Minister en Minister van Verkeerswezen

Onderhavig ontwerp wil de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen ertoe machtigen een lening van 1 500 miljoen frank uit te schrijven ter gedeeltelijke financiering van de vernieuwing van rijdend materieel en sporen in 1981.

Op grond van haar statuten is de N.M.B.S. verplicht een fonds tot vernieuwing van de inrichtingen en van het materieel op te richten. Dat fonds wordt gestijfd uit afhoudingen

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Baudson.

A. — Leden : de heren Cardoen, Coppieters, Mre Demeulenaere-Dewilde, de heren Desutter, François, Marchal, Pierret, Mathieu Rutten, Smets, Vankeirsbilck. — Baudson, Biefnot, Bourry, Bob Cools, Rigo, Van der Biest, Van Elewyck. — Albert Claes, De Cordier, Pierard, Taelman. — Fiévez. — Somers.

B. — Plaatsvervangers : de heren Beerden, Breyne, Tijl Declercq, De Mey, Hiance, Jérôme, Kelchtermans, le Hardy de Beaulieu, Lenssens, André Rutten, Van Rompaey. — Dejardin, Hurez, Laridon, Nyffels, Van Cauwenberghe, Vanderheyden, Van Der Niepen, Ylieff. — Evers, Kempinaire, Knoops, Van Belle, Vreven. — Brasseur, Mordant. — De Beul, Gabriels.

Zie :

682 (1980-1981) :

— N° 1: Ontwerp overgezonden door de Senaat.

Chambre des Représentants

SESSION 1980-1981

11 DECEMBRE 1980

PROJET DE LOI

autorisant la Société nationale des chemins de fer belges à émettre des emprunts à concurrence d'une somme de 1 500 000 000 de francs destinés à couvrir les dépenses de renouvellement de matériel roulant et de voies

RAPPORT

FAIT
AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INFRASTRUCTURE ⁽¹⁾
PAR M. VAN ELEWYCK

I. — Exposé du Vice-Premier Ministre et Ministre des Communications

Le présent projet de loi a pour objet d'accorder à la Société nationale des Chemins de Fer belges une autorisation d'emprunt de 1 500 millions de francs en vue d'assurer le financement partiel, en 1981, des travaux de renouvellement du matériel roulant et des voies.

En vertu de ses statuts, la S.N.C.B. est tenue de créer un fonds de renouvellement des installations et du matériel. Ce fonds est alimenté par des prélèvements portés chaque

⁽¹⁾ Composition de la Commission :

Président : M. Baudson.

A. — Membres : MM. Cardoen, Coppieters, Mre Demeulenaere-Dewilde, MM. Desutter, François, Marchal, Pierret, Mathieu Rutten, Smets, Vankeirsbilck. — Baudson, Biefnot, Bourry, Bob Cools, Rigo, Van der Biest, Van Elewyck. — Albert Claes, De Cordier, Pierard, Taelman. — Fiévez. — Somers.

B. — Suppléants : MM. Beerden, Breyne, Tijl Declercq, De Mey, Hiance, Jérôme, Kelchtermans, le Hardy de Beaulieu, Lenssens, André Rutten, Van Rompaey. — Dejardin, Hurez, Laridon, Nyffels, Van Cauwenberghe, Vanderheyden, Van Der Niepen, Ylieff. — Evers, Kempinaire, Knoops, Van Belle, Vreven. — Brasseur, Mordant. — De Beul, Gabriels.

Voir :

682 (1980-1981) :

— N° 1: Projet transmis par le Sénat.

H. — 101.

die elk jaar op de exploitatierekening van de maatschappij worden ingeschreven. De afhoudingen worden zo berekend dat ze overeenkomen met de normale industriële afschrijving ⁽²⁾ van sporen, materieel, apparatuur, gebouwen en kunstwerken.

De omvang van het bedrag ten laste van de exploitatierekening beïnvloedt rechtstreeks het bedrag van het normalisatiekrediet dat de Staat ten behoeve van de N.M.B.S. uittrekt op artikel 32.01 van Titel I — Lopende uitgaven — van de begroting van het Ministerie van Verkeerswezen. De jongste jaren heeft men dan ook getracht die afhouding te beperken, ten einde de Staatsegemoetkomingen te verminderen. Als compensatie werd een machtiging tot het aangaan van leningen toegestaan om gedeeltelijk de behoeften van het fonds tot vernieuwing aan te vullen en de noodzakelijke vervanging en modernisering van het rijdend materieel en van de spoorweginstallaties niet op de helling te zetten.

De hieronder staande gegevens slaan op de jaren 1978 tot en met 1980. Ze hebben betrekking op het bedrag van de afhouding die door de Raad van beheer wordt voorgesteld om het vernieuwingsfonds te stijven, op het door de Staat toegestane bedrag en op het bedrag van de lening waartoe machtiging is verleend.

DOTATIE VOOR VERNIEUWING

(Het totale bedrag is gelijk aan de som van (1) en (2).)

(In miljoenen frank.)

Jaar — Année	Voorstel van de Raad van Beheer van de N.M.B.S. <i>Prévue par le Conseil d'Administration de la S.N.C.B.</i>	Door de Staat toegestaan — <i>Autorisée par l'Etat</i> (1)	Lening waartoe machtiging is verleend — <i>Emprunt autorisé</i> (2)
1978	10 100	8 000	700 (Wet van 5 augustus 1978) (Loi du 5 août 1978)
1979	11 000	8 320	1 000
1980	11 500	7 860	1 000 (Wet van 8 augustus 1980) (Loi du 8 août 1980)

Voor het begrotingsjaar 1981 heeft de Raad van beheer van de N.M.B.S. voor het Vernieuwingsfonds een dotatie van 12 500 miljoen voorgesteld.

Net als de vorige jaren blijft de Staat ijveren voor verlaging van zijn bijdrage in de lopende uitgaven en hij heeft het voorgestelde bedrag verminderd en vastgesteld op 7 300 miljoen, ten laste van de exploitatierekening, waaraan nog een nieuwe machtiging voor het aangaan van een lening van 1,5 miljard moet worden toegevoegd.

Om een idee te geven van de inspanning die het departement zich getroost, moet worden aangestipt dat het investeringsprogramma van de N.M.B.S. voor de begrotingssector zal toenemen van 11 miljard in 1980 tot 13,9 miljard in 1981, d.i. een verhoging met 25 %.

Het onderhavige wetsontwerp moet in verband worden gebracht met de wetten die ter zake in de loop van de vorige begrotingsjaren zijn aangenomen en die gedeeltelijk de ontoreikende afhouding ten laste van de exploitatierekening van de N.M.B.S. moesten compenseren om het vernieuwingsfonds te stijven.

⁽²⁾ Eigenlijk wordt de dotatie voor de vernieuwing berekend op de vervangingswaarde en niet op de aankoopwaarde.

année au compte d'exploitation de la Société et calculés de façon à représenter l'amortissement industriel normal ⁽²⁾ des voies, du matériel, de l'outillage, des bâtiments et des ouvrages d'art.

L'importance du prélèvement à charge du compte d'exploitation a une incidence directe sur le montant du crédit de normalisation à prévoir par l'Etat en faveur de la S.N.C.B., à l'article 32.01 du Titre I — Dépenses courantes — du budget du Ministère des Communications. La tendance qui a prévalu au cours des dernières années fut donc de limiter ce prélèvement de manière à réduire les interventions de l'Etat et d'accorder, en compensation, une autorisation d'emprunt pour compléter partiellement les besoins du fonds de renouvellement, dans le but de ne pas compromettre le remplacement et la modernisation indispensables du matériel roulant et des installations ferroviaires.

Les données ci-après font apparaître, pour les années 1978 à 1980, le montant du prélèvement proposé par le Conseil d'administration pour l'alimentation du fonds de renouvellement, le montant admis par l'Etat et l'autorisation d'emprunt accordée.

DOTATION DE RENOUVELLEMENT

(Le montant total est donné par la somme de (1) + (2).)

(En millions de francs.)

Pour l'exercice 1981, le Conseil d'administration de la S.N.C.B. a proposé une dotation au fonds de renouvellement de 12 500 millions.

Tout comme les années précédentes, l'Etat, poursuivant comme objectif la limitation de son intervention financière au titre de dépenses courantes, a réduit le montant proposé et l'a fixé à 7 300 millions à charge du compte d'exploitation, auxquels il convient d'ajouter une nouvelle capacité d'emprunt pour 1,5 milliard.

Pour apprécier l'effort du département, il convient de noter que le programme d'investissement de la S.N.C.B. passera, pour le secteur budgétaire, de 11 milliards en 1980 à 13,9 milliards en 1981, soit une augmentation de 25 %.

Le présent projet de loi est à rapprocher des lois votées au cours des exercices antérieurs ayant le même objet et visant à compenser partiellement l'insuffisance du prélèvement à la charge du compte d'exploitation de la S.N.C.B. pour l'alimentation du fonds de renouvellement.

⁽²⁾ En fait, la dotation de renouvellement est calculée sur la valeur de remplacement et non sur la valeur d'acquisition.

Op 14 november 1980 heeft de Ministerraad zijn goedkeuring gehecht aan het voorstel om de N.M.B.S. te machtigen een lening van 1 500 miljoen uit te schrijven.

De rentelast van die lening zal door de Staat worden gedragen, terwijl de N.M.B.S. de aflossingen voor haar rekening neemt.

Met betrekking tot de Staatswaarborg is de voorgestelde tekst dezelfde als die van de vorige wetten. De vroegere leningen waartoe volgens hetzelfde juridische stramen machtiging was verleend, hebben ten minste één koninklijk besluit tot toekenning van de Staatswaarborg opgeleverd; die waarborg kan worden verleend overeenkomstig het bepaalde in § 4 van het wetsontwerp, volgens hetwelk « het tijdstip en de modaliteiten van de uitgifte van de leningen worden vastgesteld door de Koning, op de voordracht van de Minister van Financiën en van de Minister van Verkeerswezen ».

Het ontwerp is op 4 december jl. door de Senaat aangenomen.

II. — Algemene bespreking

Een lid vraagt in hoever bij het uitstippelen van het regeringsprogramma rekening zal worden gehouden met het herstructureringsprogramma van de N.M.B.S.

Volgens een ander lid is het wenselijk dat de uitvoering van dat plan wordt geblokkeerd met het oog op de voorgenomen fusie van de N.M.B.S. met de N.M.V.B. Alvorens te rationaliseren moet men een algemene visie op het gemeenschappelijk vervoer hebben.

De Minister antwoordt dat op dit ogenblik nog niets is beslist. Het herstructureringsplan was een initiatief van de N.M.B.S. Het heeft hoogte- en laagtepunten gehad en de Raad van Beheer is zich ervan bewust dat het moet worden gezien in het kader van de reorganisatie van het openbaar vervoer en van de voorgenomen fusie van beide maatschappijen.

Het Ministerieel Comité voor Economische en Sociale Coördinatie heeft de besluiten van de Minister goedgekeurd en het heeft hem ertoe gemachtigd aan de Ministerraad een ontwerp van wet betreffende die fusie voor te leggen. Bedoeld wetsontwerp zal zo spoedig mogelijk aan de Kamers worden voorgelegd.

Twee leden vestigen de aandacht op de slechte toestand, op sommige lijnen van het rijdend materieel dat verouderd is (tocht, oververwarmde of ijskoude wagons). Zij vragen een betere verdeling van het nieuwe materieel, d.w.z. niet alleen op de grote internationale lijnen, maar eveneens op de binnenlandse lijnen waar de pendelaars dagelijks lange trajecten maken.

Niettemin verklaart het eerste lid dat hij voor het wetsontwerp zal stemmen daar de energiecrisis de ontwikkeling van het openbaar vervoer nodig maakt.

De Minister antwoordt dat bestellingen van rollend materieel voor meer dan 23 miljard zijn gedaan. Ze hangen grotendeels samen met de elektrificatie van de lijnen en ze zijn vooral bestemd voor de aankoop van motorrijtuigen en van 545 wagons van het type M4. Daarbij moeten nog herstellingen voor 23 miljard, gespreid over 4 jaar, worden gevoegd, wat in het totaal 47 miljard uitmaakt. Thans kan de N.M.B.S. slechts werken met het materieel waarover de maatschappij beschikt en daarbij gaat de aandacht meer naar de internationale lijnen dan naar de pendellijnen.

Voor de aangehaalde ongemakken kan bijgevolg slechts een oplossing worden gevonden door vernieuwing van het materieel.

Le Conseil des ministres du 14 novembre 1980 a marqué son accord pour autoriser la S.N.C.B. à émettre un emprunt de 1 500 millions.

La charge d'intérêts de cet emprunt sera supportée par l'Etat tandis que les amortissements sont à charge de la S.N.C.B.

En ce qui concerne la garantie de l'Etat, le texte présenté est identique à celui des lois précédentes. Les emprunts antérieurs autorisés selon le même schéma juridique ont donné lieu au moins à un arrêté royal qui octroyait la garantie de l'Etat; celle-ci peut être accordée conformément au § 4 du projet de loi, selon lequel « l'époque et les modalités de l'emprunt sont fixées par le Roi, sur proposition du Ministre des Finances et du Ministre des Communications ».

Le projet a été adopté par le Sénat le 4 décembre dernier.

II. — Discussion générale

Un membre demande dans quelle mesure il sera tenu compte du plan de restructuration de la S.N.C.B. lors de l'élaboration du programme gouvernemental.

Selon un autre membre, il est souhaitable que la mise en œuvre de ce plan soit bloquée en raison du projet de fusion de la S.N.C.B. et de la S.N.C.V. Avant de rationaliser, il est nécessaire d'avoir une vue d'ensemble des transports en commun.

Le Ministre répond que rien n'est arrêté à ce jour. Le plan de restructuration, qui était une initiative de la S.N.C.B., a connu des heurs et malheurs et le Conseil d'administration est conscient de la nécessité de l'envisager dans l'optique de la réorganisation des transports en commun et du projet de fusion des deux sociétés.

Le Comité ministériel de coordination économique et sociale a approuvé les conclusions du Ministre et l'a autorisé à présenter au Conseil des ministres un projet de loi relatif à cette fusion. Ce projet de loi sera soumis aux Chambres le plus rapidement possible.

Deux membres attirent l'attention sur le mauvais état du matériel roulant démodé affecté à certaines lignes (courants d'air, wagons surchauffés ou trop peu chauffés). Ils demandent une meilleure répartition du nouveau matériel, c'est-à-dire son affectation aux grandes lignes internationales, mais également aux lignes intérieures empruntées par les navetteurs sur des trajets souvent très longs.

Le premier membre déclare néanmoins qu'il votera le projet de loi, étant donné que la crise énergétique rend nécessaire le développement du transport en commun.

Le Ministre répond que des commandes de matériel roulant sont passées pour plus de 23 milliards. Liées en grande partie à l'électrification des lignes, elles concernent surtout des automotrices et 545 voitures du type M4. Il faut y ajouter des commandes pour 23 milliards ventilées sur une période de 4 ans, ce qui fait 47 milliards au total. Actuellement cependant, la S.N.C.B. ne peut travailler qu'avec le matériel dont elle dispose et l'attention se porte davantage vers les lignes internationales plutôt que vers celles empruntées par les navetteurs.

La solution aux inconvénients évoqués ne pourra donc intervenir que par le renouvellement du matériel.

Een lid vraagt :

1. tegen wanneer de 545 M4-wagons in bedrijf zullen worden genomen;
2. of over de keuze tussen het door de Raad van Beheer van de N.M.B.S. in uitzicht gestelde bedrag van de dotatie en het bedrag waartoe de Staat machtiging heeft verleend (zie inleiding van de Minister), door de N.M.B.S. dan wel door de Minister wordt beslist;
3. of het niet mogelijk is het gedeelte voor de vernieuwing van het materieel en dat voor de modernisering van het bestaande materieel, dat hoe dan ook toch nog een tijdje in bedrijf moet blijven, over de begroting van de N.M.B.S. te spreiden.

Luidens het antwoord van de Minister :

1. zijn 125 M4-wagons geleverd en zullen de overige vóór eind 1982 beschikbaar zijn;
2. zal de keuze vallen na overleg tussen de Minister en de N.M.B.S., die de voorstellen moet doen; de Minister moet ze echter goedkeuren;
3. het totaalbedrag van de middelen die de N.M.B.S. ter beschikking krijgt voor haar investeringsprogramma (zie Titels I en II van de begroting van het Ministerie van Verkeerswezen) zal stijgen van 11 miljard in 1980 tot 13,9 miljard in 1981, wat een stijging met 25 % betekent.

Een lid vraagt of de dwarsliggers van hout of van beton zijn vervaardigd. Hout moet een speciale behandeling ondergaan. Waar gebeurt die?

De Minister antwoordt dat de N.M.B.S. houten biels wil gebruiken, maar dat men er toch oog dient voor te hebben dat verschillende Belgische producenten belang kunnen hebben bij de levering van betonnen dwarsliggers.

Twee leden willen weten of de desbetreffende leningen in België of in het buitenland zullen worden uitgeschreven en of de N.M.B.S. tot nu toe in het buitenland geleend heeft.

De Minister antwoordt dat het tijdstip en de voorwaarden van de leningen onder de bevoegdheid van de Minister van Financiën vallen en dat de Minister van Verkeerswezen slechts medeondertekent.

Desgewenst zal de Minister de staat meedelen van de huidige totale schuld in kapitaal en in rente, alsmede de ontwikkeling van die schuld tijdens de jongste 10 jaar.

Die inlichtingen worden in de bijlage verstrekt.

III. — Stemming

Het enige artikel wordt eenparig aangenomen.

De Rapporteur,
J. VAN ELEWYCK.

De Voorzitter,
A. BAUDSON.

Un membre demande :

1. dans quel délai les 545 voitures M4 seront mises en service;
2. si le choix qui s'impose, par suite de la différence entre le montant de la dotation prévu par le Conseil d'administration de la S.N.C.B. et celui autorisé par l'Etat (voir exposé introductif du Ministre), est fait par la S.N.C.B. ou imposé par le Ministre;
3. s'il n'est pas possible de ventiler, dans le budget de la S.N.C.B., la part affectée au renouvellement du matériel et celle réservée à la modernisation du matériel existant, qui devra de toute manière rester en service un certain temps.

Le Ministre répond ce qui suit :

1. 125 voitures M4 sont livrées et les suivantes le seront pour la fin de 1982;
2. le choix est établi à la suite d'un dialogue entre le Ministre et la S.N.C.B., celle-ci faisant des propositions qui doivent être approuvées par le Ministre;
3. l'ensemble des moyens mis à la disposition de la S.N.C.B. pour son programme d'investissements (voir Titres I et II du budget du Ministère des Communications) passera de 1980 à 1981 de 11 milliards à 13,9 milliards, soit une augmentation de 25 %.

Un membre demande si les traverses des voies seront en bois ou en béton. Le bois devant subir un traitement spécial, où ce traitement sera-t-il assuré?

Le Ministre répond que la S.N.C.B. veut recourir aux traverses en bois, mais qu'il faut être attentif au fait que plusieurs producteurs belges peuvent être intéressés dans la fourniture de traverses en béton.

Deux membres se préoccupent de savoir si les emprunts évoqués seront émis en Belgique ou à l'étranger et si, jusqu'à présent, la S.N.C.B. a emprunté à l'étranger.

Le Ministre répond que le calendrier et les conditions des emprunts relèvent de la décision du Ministre des Finances, le Ministre des Communications n'étant que cosignataire.

Le Ministre fournira, à la demande d'un troisième intervenant, le relevé de l'endettement global de la Société en capital et intérêts, ainsi que la progression de l'endettement au cours des 10 dernières années.

Ces renseignements sont fournis en annexe.

III. — Vote

L'article unique est adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
J. VAN ELEWYCK.

Le Président,
A. BAUDSON.

BIJLAGE.

SCHULDEN VAN DE N.M.B.S.

(Onderstaande gegevens hebben betrekking op de toestand per 31 december 1979.)

1. Verschuldigde bedragen.

1.0. Op lange termijn :

	In miljarden frank
— bedrag van de terug te betalen obligatieleningen (niet in het buitenland aangegaan)	34,7
— bedrag van de financieringen die moeten terugbetaald worden aan de kredietinstellingen	(¹)4,7
— bedrag van de voorschotten van de Staat (gevolgen van vroegere toestanden)	4,0
Totaal	43,4

Er zij opgemerkt dat bovenstaande bedragen gediend hebben ter financiering van de uitbreidingswerken aan het net en aan de vernieuwing van de installaties en het vervoermaterieel. Zij hebben dus geen betrekking op de werkingskosten.

1.1. Op korte termijn :

— Kredietinstelling : 2,1 miljard.

2. Lasten met betrekking tot de ontleende bedragen (dienstjaar 1979).

— Financiële lasten : 3,6 miljard.

— Afschrijving in 75 jaar : 122,04 miljoen.

— Afschrijving van bepaalde leningen ten laste van het Vernieuwingsfonds : 1 348,0 miljoen.

De cijfers betreffende de toestand op 31 december 1980 zullen kunnen worden verstrekt na het afsluiten van de rekeningen voor het dienstjaar 1980, d.w.z. na het einde van het eerste trimester 1981.

In 1980 werden twee leningen aangegaan in het buitenland (50 miljoen Zwitserse frank en 1 miljard Luxemburgse frank).

De sedert 1970 verschuldigde bedragen zijn als volgt geëvolueerd :

ONTWIKKELING VAN DE SCHULDEN VAN DE N.M.B.S.

(In miljarden frank.)

	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Obligatieleningen. — <i>Emprunts obligataires.</i>	20	21	22	22	23	23	29	31	33	35
Kredietinstellingen. — <i>Etablissements de crédit</i>	3	4	5	7	7	10	9	7	7	7
Voorschotten door de Staat. — <i>Avances de l'Etat</i>	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Totaal. — Total	27	29	31	33	34	37	42	42	44	46

(¹) Waarvan 240 mio Zw. F, 63 mio DM, 60 mio Oostenrijkse schilling en 7 mio \$ welke betrekking hebben op in het buitenland afgesloten huurverkoopovereenkomsten.

ANNEXE.

ENDETTEMENT DE LA S.N.C.B.

(Les données fournies concernent la situation au 31 décembre 1979.)

1. Montants dus.

1.0. Long terme :

	En milliards de francs
— montant des emprunts obligataires à rembourser (pas d'emprunts à l'étranger)	34,7
— montant des financements à rembourser aux établissements de crédit	(¹)4,7
— montant des avances de l'Etat (séquelles du passé) . .	4,0
Total	43,4

A noter que les montants ci-dessus ont financé des travaux d'extension du réseau et de renouvellement des installations et du matériel de transport. Ils n'ont donc pas concerné des dépenses de fonctionnement.

1.1. Court terme :

— Etablissement de crédit : 2,1 milliards.

2. Charges relatives aux sommes empruntées (exercice 1979).

— Charges financières : 3,6 milliards.

— Amortissement en 75 ans : 122,04 millions.

— Amortissement de certains emprunts à la charge du fonds de renouvellement : 1 348,0 millions.

Les chiffres concernant la situation au 31 décembre 1980 pourront être fournis après la clôture des écritures de l'exercice 1980 c'est-à-dire à la fin du 1er trimestre 1981.

A noter qu'en 1980, deux emprunts ont été placés à l'étranger (50 millions de francs suisses et 1 milliard de francs luxembourgeois).

L'évolution des sommes dues depuis 1970 est la suivante :

EVOLUTION DE L'ENDETTEMENT DE LA S.N.C.B.

(En milliards de francs.)

(¹) Dont 240 mio de F.S., 63 mio de D.M., 60 mio de shillings autrichiens et 7 mio de \$ ayant trait à des contrats de location-vente conclus à l'étranger.